

ΕΤΕΡΩΝΥΜΑ

Γράφει ο Κώστας Καραμάρκος → <http://endeaneos.blogspot.com.au>

Λογοτεχνικά «πορτρέτα»

Doris May Tayler Lessing (1919-2013)

Posted 11th October 2007

Γεννήθηκε στην Περσία ή Ιράν όπως λέγεται τώρα, τον Οκτώβρη του 1919.

Έζησε στη Ζιμπάμπουε ή Νότια Ροδεσία, όπως λεγόταν τότε, όπου και παντρεύτηκε στα δεκαεννιά της χρόνια, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1940.

Αμέσως μετά την άφιξή της στο Λονδίνο, τη φωτογράφησαν προφίλ. Αυτή είναι η πρώτη (ασπρόμαυρη) φωτογραφία της που θυμάμαι. Πρέπει να την είδα δημοσιευμένη στο βρετανικό περιοδικό GRANTA χρόνια πριν. Σε χώρες μακρινές κι ονειρεμένες, σε ηλικίες εφηβικές και «επαναστατημένες».

Την είδα και την άκουσα από κοντά, για πρώτη φορά, γύρω στα ογδόντα της. Ντυμένη στα μαύρα. Με ολόσπρα μαλλιά δεμένα κότσο. Ήταν στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, στη Θεσσαλονίκη...

Σήμερα ανακοινώθηκε πως της απονεμήθηκε το

Doris May Tayler Lessing

βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας. Χάρηκα!

Αυτή η «αυτοδίδακτη» αριστερή διανοούμενη, αποτελεί κομμάτι της ιδεατής, της «κινηματικής» μου ζωής.

Ενθυμούμενος το Νίκο Θέμελη (1947-2011)

Posted 22nd August 2011

Το θάνατο του Νίκου Θέμελη τον έμαθα στην ανάπαυλα της ανάγνωσης του μυθιστορημάτων «Love and Summer», του ιρλανδού συγγραφέα William Trevor.

Είπα να κάνω ένα διάλλειμα, είπα να κάνω και μια περαντζάδα από σοβαρούς και λιγότερο σοβαρούς ιστότοπους και. Το θάνατο του Νίκου Θέμελη τον «πρωτοέμαθα» σε blog που καμιά σχέση δεν έχει με το ήθος, με το ύφος, με τη σκέψη του Θέμελη.

Θυμάμαι πως την «Αναζήτηση» την είχα διαβάσει πριν γίνει best seller.. Δεν είχα προσέξει πως και το εξώφυλλο του βιβλίου ήταν από δικό του πίνακα. Η σχετική τριλογία, πριν καν ολοκληρωθεί, παρέπεμψε τη μνήμη μου, για διάφορους λόγους, στις «Ακυβέρνητες Πολιτείες» του Στρατή Τσίρκα.

Θυμάμαι πως στην «Αναζήτηση», πέρα από το ίδιο το βιβλίο, με εντυπωσίασε η λιτή συγγραφική «βιογραφία» στο «αυτί» του βιβλίου: «Ο Νίκος Θέμελης γεννήθηκε το 1947 στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά στην Ελλάδα και στη Γερμανία. Η «αναζήτηση» είναι το πρώτο του κείμενο έξω από το χώρο των επιστημονικών του ενδιαφερόντων».

Στην «Ανατροπή» με είχε ξαφνιαστεί το γεγονός ό,τι, ένας «κομπάρσορ» των πρώτων σελίδων του βιβλίου ήταν από το χωριό μου. «Από πού προέκυψε αυτή η καταγωγή του ήρωα κ. Θέμελη;», θυμάμαι πως τον είχα ρωτήσει στην είσοδο του Γαλλικού Ινστιτούτου στη Σίνα, τη βραδιά που βράβευσε το βιβλίο του το περιοδικό «ΔΙΑΒΑΖΩ»..

Αν επίσης θυμάμαι σωστά, σε μια από τις συνεντεύξεις του στο παρελθόν, είχε πει πως τα βιβλία του τα υπαγόρευε δεν τα «έγραφε».

Με αφορμή το θάνατο του Νίκου Θέμελη, αυτό που αξίζει να θυμόμαστε στα δημόσια πράγματα της χώρας μας, πέρα από το λογοτεχνικό του μέγεθος, ή πέρα από την υπόστασή του ως άτομο και ως πολίτης, είναι η μακροχρόνια και καθοριστική σχέση

Νίκος Θέμελης

του με τη ζώσα πολιτική ζωή αυτού εδώ του δύσκολου και δύστροπου τόπου.

Τώρα που η πολύπλευρη κρίση, στην Ελλάδα και διεθνώς, φουντώνει και, η πολιτική λιθοβολείται και απαξιώνεται, αντί να αντιμετωπίζεται ως εργαλείο «μοναδικό», ως δυνατότητα «μεγάλη», για τη βελτίωση της συλλογικής μας τύχης.

Τώρα είναι η ώρα να θυμηθούμε πως πολιτική στην Ελλάδα δεν ασκούν μονάχα οι μετριότητες, οι φαταούλες, ή οι καιροσκόποι. Πολιτική στην Ελλάδα άσκησαν και εξακολουθούν να ασκούν, έστω και ως «περιθωριακές» μειοψηφίες και άτομα σαν το Νίκο Θέμελη.

Όταν πεθαίνουν τα γέροντια.

Μιμικά Κρανάκη (1922-2008)

Posted 4th April 2008

«Κυκλοφορούμε παρέες-παρέες, τσαμπιά, ίσως γιατί ο καθένας φοβάται ν' αντιμετωπίσει μόνος του αυτή τη μαύρη μεγαλούπολη»,

έγραφε τον Αύγουστο του 1950 η Μιμικά Κρανάκη, στο περιοδικό Les Temps Modernes. Ήταν τότε τριάντα χρονών και είχαν ήδη περάσει πέντε χρόνια από τη μέρα που έφτανε με το «Ματαρόα» και τραίνο στη Γαλλία, μαζί με άλλους σημαντικούς στοχαστές της γενιάς της.

Θυμάμαι αυτήν την αναφορά της Κρανάκη, για το μεταναστευτικό της βίωμα, κάθε φορά που βλέπω παρέες νεομεταναστών να συκνάζουν ή να μαζεύονται σε διάφορους δρόμους, σε διάφορες γειτονιές των ελληνικών πόλεων.

Επαναφέρω στη μνήμη μου αυτήν την περιγραφή της Κρανάκη, γιατί παρόμοια πράγματα μου έλεγε τηλεφωνικά έναν Νοέμβρη του 2001, με γλυκύτητα φωνής και ευγένεια λόγου, με αφορμή μια πρόσκλησή της σε ένα Συνέδριο.

Θυμάμαι αυτήν την καθηγήτρια γερμανικής φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Paris 1 (Nanterre), από το 1967 μέχρι το 1985, γιατί πριν λίγες μέρες διάβασα στις εφημερίδες πως πέθανε ήσυχια στο Παρίσι, στα 88 της χρόνια.

Αναφέρομαι στη Μιμικά Κρανάκη, γιατί όταν πεθαίνουν οι υπέργηροι, πεθαίνουν μαζί τους και ολόκληρες εποχές.

Αναφέρομαι στην Κρανάκη, γιατί πρέπει να είμαστε γενναιόδωροι με τα γέροντια, τα γέροντια και τους αστούς, που πάλεψαν στη ζωή τους για έναν καλύτερο κόσμο.

Γράφω με συμπάθεια για τη μνήμη της, γιατί μια φορά κι έναν καιρό διάβασα τους «Φιλέλληνες» και μου άρεσαν. Γιατί κάναμε κάποτε κουβέντα για λίγη ώρα στο τηλέφωνο. Γιατί. Όταν πεθαίνουν γέροντια σαν την Κρανάκη, γέροντια άγνωστα σήμερα στους πολλούς, πεθαίνουν μαζί τους και ολόκληρες εποχές.

Μιμικά Κρανάκη